

PUGGEHATTEN

PUGGEHATTEN

Skånes Mykologiska Förening

verkar för

- en bättre kännedom om Skånes svampar
- ökade kunskaper om svamparnas betydelse i naturen
- en kartläggning av Skånes svampflora

Medlemskap

Medlem blir Du genom att betala årsavgiften 100 kr till pg 12 10 34-3. Årsavgiften inkluderar tidskriften PUGGEHATTEN, som utkommer med fyra nummer per år inklusive matrikel. Familjemedlemmar 10 kr per år.

Adressändringar

Anmäls till Anna Karin Olsson, Övedskloster 8, 275 94 Sjöbo, tfn 046-391048.

Föreningens adresser

Puggehatten - Skånes Mykologiska Förening, Botaniska museet, Ö. Vallg 18, 223 61 Lund.

Webbplats: www.puggehatten.se

Styrelse

Sven-Åke Hanson (v. ordförande), Birkagatan 49, 256 55 Helsingborg, 042-297108, 0706-097108

Claes Ingvert, Basgränden 4, 224 68 Lund, 046-2116690, 0733-361035

Joachim Krumlinde (sekreterare), Näktergalsvägen 53, 247 36 S. Sandby, 046-57332, 0739-314945

Nils-Otto Nilsson, Snärshult 5112, 280 22 Vittsjö, 0451-250 45, 070-382 50 04

Anna Karin Olsson (kassör), Övedskloster 8, 275 94 Sjöbo, 046-391048, 0709-538183

Sigvard Svensson (ordförande), Kollegievägen 43, 224 73 Lund, 046-127368, arb.046-2224061, 070-7763378

Tony Svensson, Fältvägen 23, 291 39 Kristianstad, 0703-025474

Tove Thomasson, Fredriksberg 2094, 280 10 Sösdala, 0451-61096, 0702-867659

Hans Östling, Vångavägen 1, 291 36 Kristianstad, 044-71650, 0768-223629

Redaktion

Sven-Åke Hanson

Joachim Krumlinde (webbredaktör)

Ulf Olsson, Säflecka 1174, 280 60 Broby, 044-48064, 070-8932189

Ulf Ryde, Plommonvägen 24, 223 55 Lund, 046-2119987

Sigvard Svensson

Tony Svensson (redaktör)

Omslag: Orange kantarell (*Cantharellus friesii*), Balsberget. -Foto: Hans Östling.

Tryck: Beta-Tryck, Tyringe

Copyright: ©Puggehatten och ©Författarna

Ansvarig utgivare: Tony Svensson

Ordförandens sida

Kära medlemmar!

Det här numret av PUGGEHATTEN kommer senare än beräknat. En stor orsak är att redaktören saknar både artiklar och bilder på svamp och svampletare i tillräcklig mängd. Så käre läsare - sätt dig vid tangentbordet eller fatta pennan och dela med dig av dina upplevelser i svampmarkerna. Jag har nämligen svårt att tro att du inte har något att berätta. Om det tar emot så skriv som du känner; redaktionen är till för att hjälpa till med renskrivningar och liknande. Har du bilder att skicka med, så gör det; vi kan ordna med inskanning av både dia och pappersbilder om det är så att du skulle vilja utnyttja sådana. Har du goda idéer om artiklar som borde skrivas eller exkursioner som borde genomföras så kom med dem precis när som helst.

Säsongen är så här långt lite svårgripbar. Det har funnits mycket svamp i vissa områden, även matsvamp, medan stora delar av framförallt södra och sydöstra Skåne haft en bedrövlig svamphöst. Lite längre upp i landet har det varit en väldigt god säsong. Det är inte ofta du kan köpa svenska kantareller för under hundralappen/kg på torget i Lund exempelvis! En del av de mykologiskt spännande fynden kommer säkert att presenteras här i Puggehatten framöver

Svampens dag 2009 får nog sägas ha blivit en succé redan andra året! Intresset från media veckorna innan var enormt jämfört med förra året och bidrog säkert till att många hittade ut till alla arrangemang i Skåne (och Blekinge). Studieförbundet i Skåne-Blekinge producerade

i samarbete med Länsstyrelsen i Skåne län, Naturskyddsföreningen, Svenska botaniska föreningen, Puggehatten, SMF och Svampkonsulenterna en broschyr med alla kända arrangemang i de båda landskapen vilken sprids till arbetsplatser, bibliotek, skolor och liknande. Förhoppningsvis kan det upprepas kommande år! Vi hoppas då också få till en del ytterligare arrangemang inte minst i Mellanskåne. Du är hjärtligt välkommen att hjälpa till! Till alla som deltog på olika sätt i år - ett stort tack för din insats!

I början på oktober var det tänkt att Bornholmska mykologer skulle komma på besök för en exkursionsdag i södra Skåne. Dock gjorde den klena svamptillgången att vi gemensamt kom överens om att skjuta på det hela till nästa år. Om det blir de som kommer hit eller vi som åker dit får vi se. Sett i efterhand var det kanske tur att vi sköt på exkursionen; lördagen den 3 oktober blåste det nästan storm på Östersjön och överfarten hade blivit obehaglig.

I början av augusti nådde oss det tragiska beskedet om Leif Stridvalls bortgång. Leif var, tillsammans med sin hustru Anita, oerhört aktiv i framförallt Bohuslän, Dalsland och Västergötland och de har genom åren bidragit stort till kännedomen om Sveriges svampar. Båda deltog på senaste Skånska mykologiveckan 2005 och exkurerade vid tillfälle gärna i Skåne. Leifs noggrannhet, vänlighet och villighet att dela med sig av sina kunskaper kommer att saknas av många med mig.

Sigvard Svensson

Orange kantarell på Balsberget

Söndagen den 16 augusti tog jag en långtur på Balsberget, strax norr om Kristianstad. Jag gick det gula motionsspåret runt med några mindre avvikelser. Vid en vägkorsning gick jag ner för en backe i bokskogen där jag tidigare har hittat bl.a. kruskantarell (*Pseudocraterellus undulatus*), svart trumpetsvamp (*Craterellus cornucopio-*

ides) och fjällsopp (*Strobilomyces strobilaceus*) på ena sidan av vägen. På andra sidan som är en torrare bokbacke brukar det finnas mandelriska (*Lactarius volemus*), brokspindling (*Cortinarius bolaris*) och kantarell (*Catharellus cibarius*). Jag såg nu även kastanjesopp (*Gyroporus castaneus*), marsipankremla (*Russula grata*) och gulflockig fjällskivling (*Lepiota ventriosospora*).

Där, vid sidan av vägen fanns 8-10 fruktkroppar av orange kantarell (*Catharellus friesii*)! Jag tog med mig några exemplar som belägg, sedan vände jag och fortsatte gå mot gula spåret. När jag kom tillbaks till vägkorsningen hittade jag violfotskremla (*Russula violeipes*), orange kamskivling (*Amanita crocea*) och flera fruktkroppar av kastanjesopp som verkar ha ett bra år.

Därefter sökte jag efter koralltaggsvamp (*Hericium coralloides*) och bläckfisksvamp (*Anthurus archeri*) men fann ingen av dem. Istället hittade jag en gallsopp (*Tylopilus*

Orange kantarell (*Cantharellus friesii*), Balsberget.
-Foto: Hans Östling.

felleus) mitt i bokskogen. När jag sedan var på vägen, hittade jag mitt på stigen ännu ett mycel av orange kantarell med 8-10 fruktkroppar även där.

Jag gick sedan och tittade om det hade kommit några gröntickor (*Albatrellus cristatus*) på en känd lokal men jag hittade inget där heller. Några andra arter jag istället hittade var blodsopp (*Boletus luridiformis*), eldsopp (*Boletus luridus*), rynkroting (*Xerula radicata*), trattkremla (*Russula delicata*), brokkremla (*Russula cyanoxantha*) och lökbrosking (*Marasmius scorodoni*). För den botaniskt intresserade växer här bl.a. sårläka, nattviol, skogsbingel, lungört och trolldruva.

Jag har nu senare hittat ytterligare två mycel med orange kantarell, vilket innebär att det nu är fyra mycel funna på Balsberget.

Jag och Tony Svensson var ute den 9 september på Balsberget och hittade bl.a. skivsvamp (*Phylloporus rhodoxanthus*), bläcksopp (*Boletus pulverulentus*), igelkottsröksvamp (*Lycoperdon echinatum*), ett 30-tal fjällsoppar, gulftoshätta (*Myceena renati*), häxägg av bläckfisksvamp och dagens fynd, juvelspindling (*Cortinarius croceocoeruleus*). Vi tittade även till tre av de fyra mycelen av orange kantarell. Två

Juvelspindling (*Cortinarius croceocoeruleus*), Balsberget.
-Foto: Hans Östling.

av dem var välmående och hade många fruktkroppar, medan det tredje mycelet, beläget i väggkanten, var intorkat och förmodligen slut för säsongen. Tack Tony för hjälp med identifiering av för mig många nya arter bl.a. gräddvaxing (*Hygrophorus penarius*), stinkkrödling (*Entoloma nidorosum*) och blåfotsnavling (*Omphalina setipes*).

Hans Östling

Rapport från Svampens Dag

Skivsopp och bläckfisksvamp hörde till de mer spektakulära inslagen under årets upplaga av Svampens dag. I Örkelljunga fick besökarna lära sig att se upp för den farliga giftspindlingen. Och på Stenshuvud snokade barnen upp små roliga arter.

Årets upplaga av Svampens dag arrangerades som vanligt på en rad platser i Skåne. Puggehattens medlemmar bemannade utställningar på flera ställen och gjorde också rejäla insatser i skogarna. Tillgången på svamp var inte den bästa, men trots det fanns det gott om olika arter på utställningsborden. Arrangemanget var överlag välbesökt. Här följer rapporter från några av Puggehattens utsända.

Örkelljunga –

konkurrens med Bomässan

Hela sju svampplockare från den lokala SNF-kretsen Örkelljungabygdens Natur hade på lördagen och söndagsmorgonen hjälpt till att dammsuga omgivande skogar på allehanda svamp. Trots att förhållandena inte var idealiska fick vi ihop en utställning med 140 svamparter, vilket var mer än de föregående två åren. Dessvärre var besökarantalet betydligt lägre än tidi-

Det var magert med besökare vid utställningen i Örkelljunga. -Foto: Janne Johansson.

gare år, troligen beroende på att Bomässan Leva2009 var inne på sin femte och sista dag, och kraften att gå på ännu ett arrangemang fanns nog inte riktigt.

Anmärkningsvärt var bland annat flera nya fynd av eldspindling (*Cortinarius limonius*), en art som bara noterats några få gånger i Skåne. En närbesläktad art som kunde visas upp var den mycket giftiga toppig giftspindling (*Cortinarius rubellus*). Den är vanligt förekommande i Örkelljungatrakten och är en av de viktigaste arterna att känna till för matsvampsplockaren för att undvika fatala misstag. Med samma tankesätt var vi även glada att kunna visa upp både lömsk flugsvamp (*Amanita phalloides*) och vit flugsvamp (*Amanita virosa*), två arter som även de tillhör de allra farligaste svampriket kan erbjuda.

Bland de sällsyntare arterna var flera plockade på kalkrikare mark i Kristianstadtrakten, bl.a. fjällsopp (*Strobilomyces strobilaceus*), solkremle (*Russula solaris*), igelkottsröksvamp (*Lycoperdon echinatum*). Vi hade även en hörna med matsvamparter, där de flesta besökare stora favorit kantarell (*Cantharellus cibarius*) fick samsas med bl.a. trattkantarell (*Cantharellus tubaeformis*), blek taggsvamp (*Hydnum repandum*), rödgul taggsvamp (*Hydnum rufescens*), mandelriska (*Lactarius volemus*), rimskivling (*Rozites caperatus*), granblodriska (*Lactarius deterrimus*) och ett gäng soppar såsom sandsopp (*Suillus variegatus*), blodsopp (*Boletus luridiformis*) och brunsopp (*Boletus badius*).

Tack till alla i Örkelljungabygdens Natur som hjälpte till denna dag. Tack också till Vuxenskolan i Örkelljunga, som alltid är tillmötesgående och varje gång ger oss gott om utrymme till utställningen.

Tony Svensson

Skryllegården. Lund –

kalla fakta om pluggskivling

Vid Skryllegården utanför Lund ordnades svamputställning med rådgivning. Två personer, undertecknad och Moa Mejstad, bemannade utställningen mellan 11 och 15, dessutom var Studieförbundet och Skrylle naturum delvis involverade.

Till utställningen hade undertecknad samlat svamp från Söderåsen och Vombsfure dagarna innan och fått ihop cirka 70 arter, som bedömdes möjliga att ställa ut. Under dagen kom en jämn ström av besökare och utställningen var i genomsnitt besökt av 5 – 10 personer åt gången under hela tiden. Sammanlagt kom nog ett par hundra personer. En del hade med sig plockad svamp till bedömning, bland annat fanns karljohan (*Boletus edulis*), björksopp (*Leccinum scabrum*) och vilofotskremle (*Russula violeipes*) bland fynden. Ett stort antal förhoppningsfulla plockare fick till sin stora besvikelse veta att pluggskivling (*Paxillus involutus*) inte är matsvamp. Med tanke på svamptillgången var dagen mycket lyckad.

Joachim Krumlinde

Kristianstad –

doft av bläckfisksvamp...

I strålande väder kunde vi duka upp cirka 150 olika svampar på långbord i skuggan av två jättestora valnötsträd i Regionmuseets inre gård. Under visningstiden, fyra timmar, strömmade cirka 190 personer genom museet och flertalet besökte svamputställningen och tittade på vår bildvisning av "Goda matsvampar samt giftsvampar och förgiftningssymptom" i föreläsningssalen.

Flertalet arter insamlades av undertecknad samt Hans Östling. Karin Bergendal från Naturskyddsföreningen med en ex-

Ulf Olsson i samspråk med en besökare vid utställningen på Regionsmuseet i Kristianstad.
-Foto: Hans Östling.

kursionsgrupp bidrog också med flera utställningssvampar.

Vi kunde bland annat visa upp bläckfisksvamp (*Anthurus archeri*) som även i år fanns på Balsberget. Bläckfisksvampen kommer ursprungligen från Australien men har spridit sig och är ganska vanlig i syd- och mellaneuropa. I Sverige är den däremot bara funnen på ett fåtal platser i Skåne och Blekinge. Den är vacker men luktar helt förfärligt och vecklar precis som stinksvamparna ut sig ur ett slags ägg. Andra intressanta arter var stor klubbsvamp (*Clavariadelphus pistillaris*) och kungschampinjon (*Agaricus augustus*). Arrangörer var Skånes mykologiska förening Puggehatten i samarbete med Regionmuseet.

Ulf Olsson

Kullaberg, Björkeröd – uppdykande skivsopp!

Utställningen med rådgivning höll öppet i fem timmar och under den tiden passerade cirka 150 personer. Flera av besökarna bidrog med intressanta svampar, däribland en skivsopp (*Phylloporus rhodoxanthus*). Friluftsförbundet ordnade tipspromenad med frågor om svamp, som ledde besökarna i en slinga på Kullaberg. De som gick tipspromenad uppmanades också att spana efter fler svampar som kunde fylla utställningsborden.

Sammanlagt fick vi ihop cirka 150 olika arter. Arrangerade gjorde Naturskyddsföreningen i Kullabygden med hjälp av Puggehattens medlemmar. Helsingborgs dagblad var på plats och gjorde fotoreportage.

Kerstin Bergelin

Stenshuvuds nationalpark- parasitsoppar och horn

Trots dåliga, d.v.s. torra, förutsättningar slöt 25 optimistiska personer upp på guidningen i nationalparken i strålände väder! Och som alltid när så många personer tar på svampögonen så hittas det en hel del svamp. Vi fick ihop 50 arter, men som brukligt under torra säsonger handlade det om enstaka exemplar. Det dök upp fruktkroppar av stolt fjällskivling (*Macrolepiota procera*), liksom av lömsk och vitgul flugsvamp (*Amanita phalloides*, *A. citrina*), knölchampinjon (*Agaricus sylvicola*), tvåfärgsskinn (*Laxitextum bicolor*), kantkremla (*Russula vesca*), kastanjesopp (*Gyroporus castaneus*) och kantarell (*Cantharellus cibarius*).

Deltagande barn är alltid en tillgång i dessa sammanhang - de hittar ofta små roliga arter som den lilla sockelhättan (*Mycena stylobates*) och strimmig brödkorgssvamp (*Cyathus striatus*). Gul rottryffel (*Scleroderma citrinum*) fanns här och där, och på några av dessa fanns till vår glädje några små parasitsoppar (*Boletus parasiticus*). Långhorn (*Xylaria longipes*) och ollonhorn (*Xylaria carpophila*) fick lite uppmärksamhet tack var bristen på andra svampar och var helt nya för flertalet. Vid avslutningen var alla nöjda och tyckte det varit en lyckad dag även om korgarna var tomma på matsvamp.

Sigvard Svensson

Det traditionella bordet med matsvamp vid utställningen i Kristianstad.

-Foto: Hans Östling.

Rara svampar på Ivö

Förste oktober, senhöstkänsla och kallt i luften. Natten innan var den första med frost i nordostskåne. Hans Östling och undertecknad tog en sporadisk svamptur med siktet inställt på Kjugekull. Under resans gång kom kalkbarrskog på tal, och målet ändrades på chans till Ivö. Svamptillgången hade varit lite skral i september, men en del fina fynd hade ändå gjorts på sistone, så hoppet fanns.

Vi började vid Ivö klack, och det dröjde inte länge förrän vi

upptäckte två fruktkroppar av en sopp vid sidan av stigen, nära randen mot kalkbrottet. De påminde vid en första anblick om smörsopp, men var lite mörkare och mer trådiga i ytan. När vi vände på svamparna förstod vi genast att det var något annorlunda. Rören var citrongula, foten gul och mot toppen riktigt citrongul. Dessutom hade foten glest sittande rödaktiga prickar. Inte förrän vi kom hem och undersökte den närmre såg vi att fotbasen och mycelet var alldeles rosa, och då var saken klar. *Suillus collinitus* har kallats ringlös smörsopp, men mörk grynsopp är kanske det namn som nyttjas mest.

Mörk grynsopp (Suillus collinitus), Ivö. -Foton: Hans Östling.

I nr 2 av ”Svensk Mykologisk Tidsskrift” 2006, skriver Irene Andersson och Mikael Jeppson lite om arten. Bl.a. kan man se att det första bekräftade fyndet i landet gjordes just på Ivö. Det var 1990 som Erhard Ludwig, Leif Örstadius och Arne Ryberg fann arten på ön. Den är därefter hittad ett fåtal gånger till i Skåne, men tycks i övrigt bara växa på Gotland.

I den unga triviallövslogen vid kanten till brottet, hittades en stor orent vitaktig riska med gul mjölksaft som i efterhand bestämdes till blek fransrisk (*Lactarius aquizonatus*). Vattniga zoner på hatten och slemmiga kanthår är ett par av de viktigare makroskopiska kännetecknen. Arten är sällsynt i södra delarna av landet.

Skäggrisksnyltning (*Hypomyces spadiceus*)

hade angripit och suddat ut skivorna för en av de många bleka skäggriskorna (*Lactarius pubescens*) i området.

Längs Ivösjöns kant i nordost växte bl.a. en del alsopp (*Gyrodon lividus*), inte helt olik pluggskivling (*Paxillus involutus*) från ovan.

I närheten fann vi också något som gjorde oss förbryllade. En tuvad svamp med vita ganska stora hattar växte vid basen av en ung sjuk ask. Foten var kraftigt färad, svart nedåt och rejält rotlikt förlängd. Svampen upplevdes som en hybrid mellan vinterskivling och räfflad nagelskivling. Den hade den förstnämndes färger, men den sistnämndes storlek och form. Hattytan var vit, fet och klibbig och skivorna var vita, med lite ljust gulbruna fläckar.

Undersidan av en blek skäggriska (*Lactarius pubescens*) som angripits av skäggrisksnyltning (*Hypomyces spadiceus*), Ivö. -Foto: Hans Östling.

Lukten var behaglig, nästan blommig-fruktig. Inte förrän sent på kvällen blev vi kloka på att det var blek vinterskivling (*Flammulina fennae*) vi hade hittat. En snabb koll i den lite utdaterade "Förteckning över Skånes svampar" (Hanson, S.-Å. & Hägg, B. 2000), visar att arten i Skåne först hittades på... just det, Ivö 1992. Det finns också ett fåtal senare fynd i landskapet.

Och nej, någon kalkbarrskog blev det aldrig tid till denna gång. Men Ivö gav mersmak och lockar till återbesök.

Tony Svensson

Blek vinterskivling (*Flammulina fennae*), Ivö.
-Foton: Hans Östling.

Sedan sist

Kjugekull, Bökenäset

11 oktober 2008

Kjugekull är ett restberg som ligger nordost om Kristianstad mellan Oppmannasjön och Ivösjön. Vegetationen är varierad med bl.a. ogödslade betesmarker. Här växer t.ex. ljungsnärja, en rödlistad parasit som oftast angriper bäcktimjan och gulmåra. I matsvampväg finns här bl.a. kantarell (*Cantharellus cibarius*), svart trumpetsvamp (*Craterellus cornucopioides*), stolt fjällskivling (*Macrolepiota procera*), frostvaxing (*Hygrophorus hypothejus*), ängsvaxing (*Hygrocybe pratensis*), nejlikbroskskivling (*Marasmius oreades*), blodrisk (*Lactarius deterrimus*), karljohan (*Boletus edulis*) och andra ätliga soppar.

Fem stycken puggehattar samlades vid Bäckaskogs slott. Trots att det regnat mycket veckan innan, var det torrt i marken. Vi gick till en lokal där jag tidigare har hittat kragjordstjärna (*Geastrum triplex*).

Efter en stunds letande gjorde vi ett intressant fynd, piggfjällskivling (*Lepiota jacobi*). När vi började gå mot utsikten hittade vi till slut en utslagen ”lök” av kragjordstjärna. Strax efteråt gjorde vi dagens fynd, hårig jordstjärna (*Trichaster melanocephalus*). Hos släktet *Trichaster*, till skillnad från släktet *Geastrum* som de

Cinnoberticka (Pycnoporus cinnabarinus).

-Foto:Hans Östling.

flesta jordstjärnor tillhör, följer den inre väggen med när den spricker upp så att rökbollen blir naken.

Matsvamp var det magert med, men enstaka kantareller, föränderlig tofsskivling (*Pholiota mutabilis*) och sillkremla (*Russula xerampelina*) fanns. Ca. 80 arter noterades på lokalen. Vi gick aldrig upp till utsikten utan bestämde oss istället för att åka till Bökenäset.

Här var biotopen annorlunda, mycket fuktigare och med mullrik jord. Det fanns

gott om saffranshätta (*Mycena crocata*), gifthätting (*Galerina marginata*) och stor lökbrosking (*Marasmius alliaceus*). Några andra arter vi fann var cinnoberticka (*Pycnoporus cinnabarinus*), cinnoberspindling (*Cortinarius cinnabarinus*), björkmussling (*Lenzites betulina*), tvåfärgsskinn (*Laxitextum bicolor*), fjällsopp (*Strobilomyces strobilaceus*) och rutbläcksvamp (*Coprinus picaceus*). Ca. 50 arter noterades och det konstaterades att lokalen är värd fler framtida besök.

Hans Östling

Höjeådalen vid Genarp

3 augusti 2009

Regn och blåst och tjocka moln var sannolikt orsaken till att undertecknad för första gången blev den enda deltagaren på höstens första kvällsexkursion. Eftersom jag var på plats gav jag mig ut framförallt med avsikten att leta matsvamp.

Som tur var upphörde regnet tillfälligt en stund, men molnen var lika tjocka och det var väldigt skumt under träden. Svamp fanns det dock en del. Vanligast var utan tvekan fagerkremla (*Russula lepida*) som det fanns hundratals fruktkroppar av. Grön-, brok-, ost-, stink-, gaffel-, bok- och citronkremla noterades också (*R. aeruginea*, *cyanoxantha*, *amoenolens*, *foetens*, *heterophylla*, *maireri* & *raoultii*) men ingen riska och bara en enda fruktkropp av rodande flugsvamp (*Amanita rubescens*).

I en lärkplantering fanns en del lärksoppar (*Suillus grevillei*), en grupp vackra bronssoppar (*Boletus appendiculatus*) lyste upp kvällen och en hel del finludna stensoppar (*B. reticulatus*) hamnade i korgen tillsammans med ett inte föraktligt antal gula kantareller (*Cantharellus cibarius*) och några stolta fjällskivlingar

(*Macrolepiota procera*). Regnet kom nu tillbaka med förnyad styrka och jag kunde blöt tillbaka i bilen summera 18 arter som säkert varit många fler med bättre ljus och fler deltagare.

Sigvard Svensson

Botan i Lund 10 augusti 2009

Soligt och varmt och den här gången blev vi sex stycken som ville titta närmare på vad Botaniska trädgården i Lund kunde ha att bjuda i svampväg. Efter en del regn de senaste veckorna hoppades vi på en del intressant att titta på och vi kom att stanna en stund vid parkeringen för att titta närmare på de vackra rotsoppar (*Boletus radicans*), en ring med gaffelrisk (*Lactarius acerimus*) och en stor mängd kanelkremlor (*Russula cinnamomicolor*) under lindarna. Här fanns även en ensam rodande flugsvamp (*Amanita rubescens*).

Under de stora svarttallarna i östra kanten hittades några fruktkroppar av stinkkremla (*R. foetens*) och på flera av de gamla stubbarna fräscha exemplar av både grovticka (*Phaeolus schweinitzii*) och klibbticka (*Fomitopsis pinicola*).

I trädgårdens sydöstra hörn finns en del både gamla och unga ekar och här lyckades vi rota fram några fruktkroppar av gulnande blodkremla (*R. luteotacta*) och längs gången fanns potatisrottryffel (*Scleroderma bovista*). På den grova bokstubben vid den sydöstra grinden fanns några fruktkroppar kvar av hartsticka (*Ganoderma pfeifferi*) och runt samma stubbe syntes några samlingar av jätteticka (*Meripilus giganteus*). Stora samlingar av denna fanns också vid flera andra stora bokar vilka av säkerhetsskäl därför sannolikt kommer att tas ner. Totalt räknades fjorton arter svampar in.

Sigvard Svensson

Alnarpsparken

24 augusti 2009

Sedan Puggehatten började med kvälls-
 exkursionerna har Alnarpsparken funnits
 med bland målen, med skiftande artantal
 men alltid med intressanta och spännande
 fynd. Sju deltagare gav sig den här kvällen
 ut för att se vad som fanns i den torra par-
 ken där dessutom gräset under de gamla
 ekarna var nyklippt.

Gaffelkremla (*Russula heterophylla*)
 hör till de arter vi
 brukar hitta, så
 även i år. Släktingar
 som fick namn var,
 den ofta under lind
 växande, kamkrem-
 lan (*R. insignis*)
 (= *R. livescens*)
 samt fager-, kanel-,
 gulnande blod-,
 tratt- och purpur-
 kremla (*R. lepida*,
cinnamomicolor,
luteotacta, *delica* &
undulata). Orange
 kamskivling (*Ama-
 nita crocea*) och rodnande flugsvamp (*A.
 rubescens*), rot-, eld- och falsk rutsopp
 (*Boletus radicans*, *luridus* & *porosporus*)
 och björksopp (*Leccinum scabrum*). En
 rutsoppsliknande sopp saknar än så länge
 namn. I övrigt kan nämnas snöbollschamp-
 pinjon (*Agaricus arvensis*), ek- och blek
 rökriska (*Lactarius quietus* & *azonites*)
 samt knottig rottryffel (*Scleroderma ver-
 rucosum*). Totalt noterades 25 arter.

Sigvard Svensson

Tjärby ängar, Öved

31 augusti 2009

En halvmil österut på samma förkast-
 ningsbrant som härbärgerar Borstbäckens
 djupt nerskurna ravin, rakt söder om Bjär-
 sjölagård, ligger det här idag skogbevux-
 na området. Vi var sju stycken som på en
 dammig grusväg tog oss hit för att se om
 det fanns någon svamp. Det gjorde det inte
 visade det sig; bara fyra arter noterades,
 och då var en av dem slemsvampen troll-

smör (*Fuligo sep-
 tica*). Hjortskölding
 (*Pluteus cervinus*),
 föränderlig stubb-
 skivling (*Pholiota
 mutabilis*) och
 svedticka (*Bjerkan-
 dera adusta*) var de
 övriga. Den mulna
 kvällen gjorde sitt
 till för att försvåra
 svamphittande; det
 var rätt dunkelt un-
 der träden.

Områdets namn
 för tankarna till

öppnare marker och här och där finns spår
 av sannolikt ängs- eller skottskogsbruk.
 Att marken är kraftigt basisk vittnade tal-
 rika blåsippblad om. Ask är ett vanligt
 träd här och effekterna av askskottsjukan
 var påtagliga med många döda träd. I öst-
 ra ändan finns ett hästbetat område med
 glesa, ganska gamla, ekar som kan vara
 intressant att besöka i framtiden.

Sigvard Svensson

Den dofilösa varieteten av trattmussling (*Lentinellus cochleatus* var. *inolens*), Balsberget.
-Foto: Hans Östling.

Norra Lingenäset

12 september 2009

Vi var endast tre deltagare som denna dag besökte Lingenäset, vid Araslövs-sjön strax utanför Kristianstad. Det är en mycket vacker plats på våren med en doft av ramlök över hela området. Här växer bl.a. lungört, vätteros och gul-, vit- och blåsipppa. Det finns en utsiktsplats över Helgeån där man kan se häger, brun kärrhök och svarttärna med lite tur. Här var nu mycket torrt och svampfattigt.

Vi gick istället ner till strandängen vid ekarna. Där vid basen av en ek växte två fruktkroppar av tårticka (*Inonotus dryadeus*). Vi hittade även gul kragsskivling (*Stropharia semiglobata*), fläckmusseron (*Tricholoma fulvum*), veckad bläcksvamp (*Coprinus plicatilis*) och några obestämda

fränkskivling (*Hebeloma* spp.).

Strax intill finns en inhägnad udde med gamla ekar. Där var jorden väldigt torr, men vi hittade ändå några svampar bundna till ek såsom räfflad nagelskivling (*Collybia fusipes*), flera exemplar av oxtungsvamp (*Fistulina hepatica*), svavelticka (*Laetiporus sulphureus*), purpurkremla (*Russula undulata*) och några ektickor (*Phellinus robustus*). Längst ut på udden står en gammal pil, och på den fanns en grann eldticka (*Phellinus igniarius*). Dessutom växte det på samma stam både slemmig tofsskivling (*Pholiota aurivellus*) och fjällig tofsskivling (*Pholiota squarrosa*). Sammanlagt blev det 25-30 arter.

Vi åkte vidare till Balsberget, några km norr om Kristianstad.

Balsberget

Väl vid Balsberget gick vi till en rastplats med bord och åt lunch och tittade på några exemplar av förmodad zontaggsvamp (*Hydnellum concrescens*) som växte i hedbokskogen. Sedan gick vi till en "hotspot" där jag och Tony tidigare har hittat skivsopp (*Phylloporus rhodoxanthus*), bläcksopp (*Boletus pulverulentus*), blåsopp (*Gyroporus cyanescens*), kastanjesopp (*Gyroporus castaneus*), mycket fjällsopp (*Strobilomyces strobilaceus*), saffranshätta (*Mycena crocata*), igelkottsröksvamp (*Lycoperdon echinatum*), kruskantarell (*Pseudocraterellus undulatus*), en doftlös varietet av trattmussling (*Lentiniella cochleatus* var. *inolens*), gulflockig fjällskivling (*Lepiota ventriosospora*), svart trumpetvamp (*Craterellus cornucopioides*), och tre mycel av orange kantarell (*Cantharellus friesii*).

Lokalen är en blockrik bokbacke med lite undervegetation som håller sig fuktig även vid torrt väder. Kanske går grundvattnet nära markytan. Denna dag hittade vi, förutom flera av ovanstående arter, även grönpricksdyna (*Hypocrea gelatinosus*), purpurtonad sprödning (*Psathyrella odorata*) och ett exemplar av cinnoberspindling (*Cortinarius cinnabarina*). Här finns säkert fler ovanliga svampar att upptäcka.

Därefter gick vi till en känd lokal med bläckfisksvamp (*Anthurus archeri*) och vi hittade denna gång fyra s.k. häxägg av arten. De var i princip oförändrade sedan jag och Tony såg dem tre dagar tidigare. Där på höjden i hedbokskogen var det mycket torrt och svampfattigt överlag.

Totalt hittade vi drygt 100 arter, varav de flesta i det lite fuktigare området i början.

Hans Östling

Skivsopp (*Phylloporus rhodoxanthus*), Balsberget. -Foto: Hans Östling.

Blåsopp (Gyroporus cyanescens), Balsberget. -Foto: Hans Östling.

Bläcksopp (Boletus pulverulentus), Balsberget. -Foto: Hans Östling.

Svampiga funderingar

Min första kontakt med Puggehatten var på nätet. Jag bestämde mig att prova på en exkursion nära Kristianstad. Målet blev Hemeke, väster om Bjärlöv, 2006. Mina svampkunskaper låg mest åt matsvampar.

Nåväl, efter att vi hade plockat svamp och fikat, gick vi igenom vad vi hade plockat. En rutinerad puggehatt arbetstämde svampar på löpande band. Har man aldrig tidigare varit med på en exkursion så kanske det kan kännas en smula nördigt med alla latinska namn. Men det kan man lägga åt sidan och börja fascinerar av alla vackra och underliga svampar som finns. Några exempel som fångat mitt intresse och som kan visa på mångfalden är: bäckspik på pinnar i vattendrag, jordstjärnor, stjälskröksvampar, svaveltickor,

slemsvampar som kryper omkring, svampar som man måste ha lupp för att kunna se tydligt, dynrödgömming på slättnästing, nässelplätt på fjolårsskott av nässlor, boklövshätta.

Svampar kan även lukta på de mest underliga sätt, exempelvis som mjöl, lök, pelargon, persilja, anis, honung, sill/skalldjur, jordkällare, kokos, svavel, curry och ruttande kadaver. Så det finns mycket att upptäcka.

Matsvamp kan man plocka ändå. Mina favoriter är kantarell, rökslöjkskivling, karl johan, mandelrisk, frostvaxing och stolt fjällskivling. Ett sätt att lära sig svampar på, är att gå in på www.svampguiden.com och lägga in bilder på sina fynd och få namnförslag.

Hans Östling

Rökslöjkskivling (Hypholoma capnoides). Foto: Hans Östling.

Omslagets baksida: Bläckfisksvamp (*Anthurus archeri*) på väg ur sitt häxägg, Balsberget.

-Foto: Hans Östling

INNEHÅLL

- 1 Ordförandens sida
- 2 Orange kantarell på Balsberget
- 4 Rapport från Svampens Dag
- 8 Rara svampar på Ivö
- 11 Sedan sist

